

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Therese Sunngren-Granlund (2019) : Om de där många bollarna i luften. Svängrum, (mars).

Om de där många bollarna i luften

”Att göra två saker samtidigt är att göra ingen” så lär den romerska författaren och filosofen Publilius Syrus ska ha sagt.

Länge ansågs ”multitasking” vara en attraktiv egenskap i vårt moderna, effektiviserade samhälle. Att ha många bollar i luften visade att man var både stresstålig och produktiv. Sen kom forskare med nya rön, våra hjärnor är tydligen inte alls skapta för att hålla på med flera saker samtidigt, för vid närmare studier tycks vi kunna utföra fler uppgifter bättre om vi istället tar oss an dem en och en och att produktiviteten de facto blir sämre av att ha många bollar i luften samtidigt.

Men är det faktiskt så? Blir vi sämre av att multitaska? Eller kan det också komma något gott ur att göra flera saker samtidigt? I sitt TED-talk ”A powerful way to unleash your natural creativity” så pratar ekonomen och journalisten Tim Harford om något som han beskriver som slow-motion multitasking. Alltså att hålla på med flera saker samtidigt, men långsamt. En gyllene medelväg för oss som varken kan, vill eller orkar fokusera på en enda sak åt gången.

”Länge ansågs ”multitasking” vara en attraktiv egenskap i vårt moderna, effektiviserade samhälle.”

Som exempel tar Harford Einstein. År 1905 publicerade Einstein fyra anmärkningsvärda vetenskapliga artiklar. Den första handlade om Brownsk rörelse, som gav empiriska bevis för att atomer existerar. Den andra handlade om relativitetsteorin, den tredje om den fotoelektriska effekten och den fjärde introducerade en mycket känd ekvation; $E=mc^2$. Nu är ju förstås Einstein Einstein och Einstein är ju helt unik och det är väl skillnad på multitasking och multitasking, men Einsteins beteendemönster är inte alls unikt. Det är tvärtom ganska

vanligt bland kreativa människor, såväl bland konstnärer som forskare och det är det som Tim Harford kallar för slow-motion multitasking.

Långsam multitasking känns ju som en helt motstridig idé. Men anledningen till att det känns kontraproduktivt är att vi är vana vid multitasking ut ur ren desperation, vi har bråttom, vi vill göra allt på en gång. Vi vill hinna med allt och vi ska vara så effektiva som möjligt.

I sitt TED-talk berättar Harford om psykologen Bernice Eiduson som för sextio år sedan påbörjade ett långt forskningsprojekt i personligheterna och arbetsvanorna hos 40 ledande forskare. Forskningen pågick i flera årtionden och den fortsatte faktiskt även efter att professor Eiduson själv hade dött. En av frågorna som den försökte besvara var: "Hur kommer det sig att vissa forskare fortsätter att producera viktiga forskningsresultat under hela sitt liv?" Vad beror det på? Är det deras personlighet, färdigheter, rutiner, vad?

Ett mönster som tydligt kom fram i Eidusons forskning är något som man kanske kan tycka är lite överraskande, men de allra bästa forskarna bytte ofta ämne för sin forskning. I genomsnitt bytte de mest framgångsrika forskarna ämne 43 gånger i sina första 100 forskningsartiklar. Det betyder inte att de publicerade forskningsresultat i en rasande fart, men de hade ofta flera projekt på gång samtidigt och hoppade fram och tillbaka från ämne till ämne. Det verkar alltså som att hemligheten till kreativitet är långsam multitasking. Så hur fungerar det och varför?

Enligt Harford finns det tre anledningar till att det fungerar och den första är väl den mest uppenbara. Kreativitet kommer ofta när du tar en idé ur sitt ursprungliga sammanhang och sätter den någon annanstans. Ännu en klyscha, men alltså klassikern att tänka utanför boxen.

Den andra anledningen till att multitasking kan fungera är att det att lära sig att göra en sak bra kan hjälpa dig att göra också något annat bra. Det finns till exempel många idrottare som kan berätta om fördelarna med cross-training.

"Kreativitet kommer ofta när du tar en idé ur sitt ursprungliga sammanhang och sätter den någon annanstans."

Den tredje anledningen är att långsam multitasking kan hjälpa oss att lösa ett problem när vi har fastnat. Som när man vet att man kan svaret på en fråga men fel svar sitter fast i huvudet, då hjälper det ofta bara med att gå och göra något annat och så efter en stund har du glömt det felaktiga svaret och gett utrymme i ditt huvud för rätt svar att dyka upp.

Så är då multitasking bra eller dåligt? Kanske är det bättre att fokusera på en sak åt gången, jag vet inte. Och jag antar att det också beror på ens personlighetstyp. Men om inte annat så gillar jag i alla fall idén med långsam multitasking. Att ha många bollar i luften samtidigt, inte

för att det är bråttom, utan för att det är roligt, utvecklande och stimulerande, och inte bråttom alls.

Text: Therese Sunngren-Granlund jobbar som t.f. forsknings- och utvecklingsledare samt projektledare inom kultur och entreprenörskap på Yrkeshögskolan Novia i Jakobstad.

Foto: Pixabay.com

Texten har publicerats som ett blogginlägg på livslard.hbl.fi och på **Svängrum E** i mars 2019: <http://svangrum.sofuk.fi/newsletter/index.php/19-2019/mars/71-om-de-daer-manga-bollarna-i-luften>